

AKADEMICKIE PRAWO PRACY

Komentarz do art. 107–158 oraz 196–201a i 226
ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

redakcja naukowa Krzysztof W. Baran

Krzysztof W. Baran, Anna Dubowik, Zbigniew Góral
Inetta Jędrasik-Jankowska, Tadeusz Kuczyński, Mariusz Lekston
Anna Musiała, Łukasz Pisarczyk, Elżbieta Ura
Krzysztof Walczak, Marcin Wujczyk

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

AKADEMICKIE PRAWO PRACY

Komentarz do art. 107–158 oraz 196–201a i 226
ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

redakcja naukowa Krzysztof W. Baran

Krzysztof W. Baran, Anna Dubowik, Zbigniew Góral
Inetta Jędrasik-Jankowska, Tadeusz Kuczyński, Mariusz Lekston
Anna Musiała, Łukasz Pisarczyk, Elżbieta Ura
Krzysztof Walczak, Marcin Wujczyk

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Stan prawny na 31 sierpnia 2015 r.

Recenzent

Dr hab. prof. UG Monika Tomaszewska

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Rybczyńska

Łamanie

Andrzej Gudowski

Indeks rzeczowy

Paulina Pakuła-Gawarecka

Autorstwo poszczególnych komentarzy:

Krzysztof W. Baran – Wstęp, art. 107–108, art. 123, art. 135–136

Anna Dubowik – art. 109–110, art. 129a–131

Zbigniew Góral – art. 132–134

Inetta Jędrasik-Jankowska – art. 137–138

Tadeusz Kuczyński – art. 118–122

Mariusz Lekston – art. 124–126

Anna Musiała – art. 196–201a, art. 226

Łukasz Pisarczyk – art. 111–116

Elżbieta Ura – art. 139–150

Krzysztof Walczak – art. 151–158

Marcin Wujczyk – art. 127–129

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN: 978-83-264-9248-8

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

O AUTORACH

Krzysztof W. Baran – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Autor lub współautor ponad 200 publikacji naukowych, m.in. kilkunastu monografii, podręczników i komentarzy, w tym komentarzy do kodeksu pracy oraz zbiorowego prawa pracy. Obecnie pełni funkcję naczelnego redaktora naukowego fundamentalnego dla prawa pracy dwunastotomowego dzieła pt. *System prawa pracy*.

Anna Dubowik – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Autorka i współautorka licznych opracowań naukowych, w tym komentarzy, artykułów i glos. Główny przedmiot jej zainteresowań stanowi problematyka pozaumownych stosunków pracy oraz zatrudnienia w sferze publicznej, a także zagadnienia dotyczące kształtowania treści stosunku pracy oraz zbiorowego prawa pracy.

Zbigniew Góral – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Pracy Uniwersytetu Łódzkiego. Głównym przedmiotem jego zainteresowań są zagadnienia dotyczące bezrobocia, prawa urzędniczego oraz zbiorowego prawa pracy. Autor lub współautor ponad stu opracowań, w tym kilkunastu książek.

Inetta Jędrasik-Jankowska – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, w latach 2005–2015 kierownik Katedry Prawa Ubezpieczeń na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Podyplomowego Studium Prawa Ubezpieczeniowego na tym Wydziale. Autorka podręcznika akademickiego *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, kilku książek oraz wielu artykułów i ekspertyz m.in. dla Prezydenta L. Kaczyńskiego, Trybunału Konstytucyjnego, Sejmu i Senatu RP.

Tadeusz Kuczyński – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Zakładu Prawa Pracy na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Autor lub współautor wielu opracowań naukowych z zakresu prawa pracy i prawa stosunków służbowych.

Mariusz Lekston – doktor nauk prawnych, prorektor ds. organizacyjno-prawnych i polityki kadrowej Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, wykonujący czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w imieniu uczelni, adiunkt w Instytucie Administracji i Prawa Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu. Autor publikacji obejmujących problematykę zatrudnienia nauczycieli akademickich.

Anna Musiała – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Prawa Socjalnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autorka licznych opracowań naukowych, artykułów i glos. Główny przedmiot jej zainteresowań stanowi problematyka stosunku pracy oraz zatrudnienia niepracowniczego.

Łukasz Pisarczyk – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Podyplomowego Studium Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Elżbieta Ura – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Publicznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego; autorka ponad 170 publikacji z zakresu prawa administracyjnego: głównie bezpieczeństwa i porządku publicznego, służby cywilnej i pracowników samorządowych oraz problemów administracyjnego prawa ustrojowego i materialnego; sędzia Sądu Okręgowego w Rzeszowie orzekająca w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych; członek Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego przez dwie kadencje od 2002 r.; przewodnicząca Rady Programowej Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej; ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Krzysztof Walczak – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego; współnik i konsultant w firmie prawniczej; kierownik studiów podyplomowych na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Współautor komentarzy do kodeksu pracy, aktów wykonawczych do kodeksu pracy oraz zbiorowego prawa pracy; autor ponad 150 publikacji z zakresu polskiego i europejskiego prawa pracy.

Marcin Wujczyk – doktor nauk prawnych, radca prawny, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; członek Europejskiego Komitetu Praw Społecznych Rady Europy; w latach 2014–2015 Academic Visitor na Uniwersytecie Oksfordzkim.

SPIS TREŚCI

O autorach	5
Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym	15
Dział III. Pracownicy uczelni	17
Rozdział 1. Przepisy ogólne	17
Rozdział 2. Stosunek pracy pracowników uczelni	66
Rozdział 3. Emerytury i renty nauczycieli akademickich	256
Rozdział 4. Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich	262
Rozdział 5. Wynagrodzenia i inne świadczenia dla pracowników uczelni	317
Dział IV. Studia i studenci	356
Rozdział 3. Studia doktoranckie.....	356
Rozdział 7. Odpowiedzialność dyscyplinarna doktorantów	386
Bibliografia	389
Indeks rzeczowy	405

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- EKPCz – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 583)
- Karta Nauczyciela – ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 191 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- MPPOiP – Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167, załącznik)
- p.s.w. – ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.)
- pr. aut. – ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)

- r.k.e. – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 października 2010 r. w sprawie trybu wyboru członków komisji do spraw etyki w nauce, trybu jej prac i sposobu wykorzystania wiążących opinii komisji oraz sposobu finansowania (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 215)
- r.n.j. – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2006 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających pracowników uczelni publicznej do nagrody jubileuszowej oraz sposobu jej obliczania i wypłacania (Dz. U. Nr 169, poz. 1211)
- r.p.w.d. – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 października 2014 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego prowadzonego wobec nauczycieli akademickich oraz sposobu wykonywania i zatarcia kar dyscyplinarnych (Dz. U. poz. 1430)
- r.w.u. – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz ekwiwalentu pieniężnego za okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego nauczycieli akademickich (Dz. U. Nr 203, poz. 1499 z późn. zm.)
- r.w.w. – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 1571)
- u.bib. – ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.)
- u.d.w.r. – ustawa z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1144)
- u.e.r. – ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748)
- u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.s.t. – ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1852 z późn. zm.)
- u.z.f.ś.s. – ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 111)

Czasopisma i organy promulgacyjne

Admin.	–	Administracja – Teoria, Dydaktyka, Praktyka
Biul. PK	–	Biuletyn Prawa Karnego
Dz. U.	–	Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	–	Dziennik Urzędowy
KZS	–	Krakowskie Zeszyty Sądowe
M.P.	–	Monitor Polski
Mon. Praw.	–	Monitor Prawniczy
MPP	–	Monitor Prawa Pracy
ONSA	–	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSNAP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNAPIUS	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNwSK	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	–	Państwo i Prawo
PiZS	–	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
POSAG	–	Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
PP	–	Prawo Pracy
Prok. i Pr.	–	Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr.-wkł.	–	Prokuratura i Prawo – wkładka
RPEiS	–	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Sł. Prac.	–	Służba Pracownicza

Inne

LEX	–	System Informacji Prawnej LEX
MNiSW	–	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
MON	–	Minister Obrony Narodowej
NSA	–	Naczelnny Sąd Administracyjny
PAN	–	Polska Akademia Nauk
POL-on	–	Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”
PPE	–	pracownicze programy emerytalne
PUZP	–	ponadzakładowy układ zbiorowy pracy
SA	–	sąd apelacyjny

Wykaz skrótów

SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
uczelnie medyczne	– uczelnie medyczne oraz inne uczelnie prowadzące działalność w dziedzinie nauk medycznych
UZP	– układ zbiorowy pracy
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
ZFŚS	– zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

WSTĘP

Akademickie prawo pracy reguluje status podmiotów zatrudnionych w szkołach wyższych na podstawie stosunku pracy. W ujęciu modelowym odnosi się ono do relacji normatywnych zachodzących w sferze stosunku pracy i pokrewnych pomiędzy nauczycielami akademickimi a szkołami wyższymi¹. Znajomość tej problematyki wydaje się w środowisku akademickim ograniczona. Zjawisko to tkwi w nieustannych peregrynacjach obowiązującego ustawodawstwa. Generuje ono w swych następstwach rozmaite trudności w stosowaniu prawa w praktyce. Nasilają się one w związku z procesami demograficznymi, które boleśnie dotykają szkolnictwo wyższe w drugiej dekadzie XXI w.

Opracowanie to zostało poświęcone nie tylko statusowi pracowników zatrudnionych w szkołach wyższych, ale również doktorantów. Prezentowana książka w swych założeniach ma służyć jako uniwersalne źródło wiedzy na temat prawnych mechanizmów dotyczących zatrudnienia w szkolnictwie wyższym. Zawiera ona nie tylko wykładnię obowiązujących przepisów, ale również dorobku judykatury oraz nauki prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Komentarz jest pracą zbiorową, ale nie wspólną. Zamieszczone w nim zapamiętania merytoryczne są wyrazem indywidualnych poglądów poszczególnych autorów. W sposób autonomiczny w ramach przyjętej koncepcji metodologicznej zdecydowali oni o sposobie przedstawienia poszczególnych zagadnień merytorycznych. Autorzy przygotowując tę publikację mieli na uwadze zarówno potrzeby nauki prawa pracy, jak i praktyki jego stosowania.

Żywię nadzieję, że oddany do rąk czytelników komentarz okaże się użyteczny dla osób zainteresowanych akademickim prawem pracy. Byłoby dla mnie źródłem osobistej satysfakcji, gdyby okazał się on pożytecznym narzędziem w zgłębianiu wiedzy prawniczej.

Kraków, 3 sierpnia 2015 r.

Krzysztof Baran

---

¹ Komentarz ten w oparciu o dyrektywę kompleksowości wywodów dogmatycznych odnosi się również w płaszczyźnie podmiotowej do statusu pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Ustawa

z dnia 27 lipca 2005 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym

(tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572; zm.: Dz. U. z 2012 r. poz. 742, poz. 1544; z 2013 r. poz. 675, poz. 829, poz. 1005, poz. 1588, poz. 1650; z 2014 r. poz. 7, poz. 768, poz. 821, poz. 1004, poz. 1146, poz. 1198; z 2015 r. poz. 357, poz. 860, poz. 1187, poz. 1240, *poz. 1268*)

(wyciąg)

(...)

DZIAŁ III

PRACOWNICY UCZELNI

Rozdział 1

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 107. Pracownikami uczelni są nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi.

1. Dział III p.s.w. reguluje status pracowników uczelni. W ujęciu ogólnoteoretycznym jego przepisy posiadają cechy pragmatyki zawodowej szczególnej. Nie mają one jednak charakteru kompleksowego, a zatem nie określają wszystkich aspektów stosunku pracy. Stąd też w art. 136 ust. 1 omawianej ustawy zamieszczono stosownej treści odesłanie do kodeksu pracy. Nie ma zatem w tej materii potrzeby stosowania art. 5 k.p.

2.1. W płaszczyźnie podmiotowej ustawa reguluje status wszystkich pracowników zatrudnionych w szkolnictwie wyższym, zarówno akademickich, jak i nieakademickich. Tego rodzaju konstatacja ma swe uzasadnienie nie tylko w tekstualnym brzmieniu art. 107 p.s.w., ale także w argumentie *a rubrica*, odwołującym się do tytułu działu III. W tym miejscu godzi się zaakcentować, iż zasadnicza większość przepisów tego działu dotyczy nauczycieli akademickich. Status pracowników nieakademickich jest przez ustawę traktowany marginalnie. Odmiennie od powszechnego uregulowany został on tylko w zakresie art. 135 ust. 2 p.s.w.²

2.2. Ustanowiona w art. 107 p.s.w. dyferencjacja na pracowników akademickich i nieakademickich oparta została na specyfice rodzaju pracy w szkole wyższej. Tylko w przypadku tej pierwszej grupy pracowników uzasadnione jest wprowadzenie do systemu prawa pracy specjalnych regulacji normatywnych. Co do zasady mają więc one przymiot norm *lex specialis* w odniesieniu do norm powszechnie obowiązujących.

2.3. Artykuł 107 p.s.w. nie określa warunków uzyskania statusu pracownika uczelni. W odniesieniu do nauczycieli akademickich czynią to dalsze przepisy,

---

² Por. pkt 3 komentarza do art. 135.

w szczególności art. 109–110 p.s.w. Nie zmienia to faktu, że do wszystkich pracowników uczelni mają zastosowanie regulacje ogólne kształtujące tzw. zdolność pracowniczą. *De lege lata* jest ona ukształtowana przez dwa faktory, czyli wiek pracownika oraz jego zdolność do czynności prawnych. W tej materii do obu grup pracowników wyróżnionych w art. 107 p.s.w. mają zastosowanie regulacje przewidziane w art. 22 § 2 i 3 k.p.³ w zw. z art. 136 ust. 1 p.s.w.

W świetle postanowień art. 107 p.s.w. status pracownika uczelni posiadają osoby w niej zatrudnione, niezależnie od charakteru aktu kreującego stosunek pracy. Oznacza to, że jej pracownikiem jest zarówno osoba zatrudniona na podstawie mianowania, jak i umowy o pracę, także czasową.

2.4. Przymiotu pracownika uczelni nie posiadają natomiast osoby zatrudnione w niej na podstawie cywilnoprawnej⁴ (np. umowie o dzieło lub umowie zlecenia). Analogicznie należy traktować wolontariuszy⁵ i doktorantów. Ci ostatni – mimo że są zobowiązani do prowadzenia badań naukowych oraz zajęć dydaktycznych – nie posiadają statusu pracowniczego. Podobny mechanizm funkcjonuje w stosunku do funkcjonariuszy⁶ służb zmilitaryzowanych i żołnierzy świadczących pracę w uczelniach wyższych. Zatrudnienie tej grupy osób ma charakter administracyjnoprawny i nie zalicza się do stosunku pracy. Należy mieć jednak na uwadze fakt, że niekiedy funkcjonariuszom tym przysługują identyczne uprawnienia jak pracownikom uczelni.

3. Po stronie pracodawczej komentowany przepis dotyczy zarówno uczelni publicznych, jak i niepublicznych. Pogląd ten ma swe uzasadnienie w argumentacji *lege non distinguente*. Obie kategorie uczelni posiadają status pracodawcy z rozumieniu art. 3 k.p. Przymiotu tego nie posiadają natomiast zazwyczaj filie uczelni bądź ich ośrodki zamiejscowe, chyba że posiadają samodzielność organizacyjną, funkcjonalną oraz finansową. W tym ostatnim wymiarze chodzi przede wszystkim o autonomiczne dysponowanie powierzonymi środkami pieniężnymi.

Art. 108. Nauczycielami akademickimi są:

- 1) pracownicy naukowo-dydaktyczni;**
- 2) pracownicy dydaktyczni;**
- 3) pracownicy naukowi;**
- 4) dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej.**

³ Por. M. Tomaszewska (w:) *Kodeks pracy. Komentarz*, red. K.W. Baran, Warszawa 2014, s. 186–187.

⁴ Por. w tej materii J. Stelina (w:) *Zarys systemu prawa pracy. Część ogólna prawa pracy*, red. K.W. Baran, t. 1, Warszawa 2010, s. 88–89.

⁵ Por. M. Mrozowska, *Wolontariat – prawa i obowiązki*, PP 2006, nr 7–8, s. 33 i n.

⁶ Por. T. Kuczyński, *Właściwość sądu administracyjnego w sprawach ze stosunków służbowych*, Wrocław 2000, s. 50 i n.

1. Przepis ten określa zakres podmiotowy pojęcia nauczyciela akademickiego. Istotą tego zawodu jest kształcenie na poziomie wyższym, wychowanie w ramach procesu dydaktycznego oraz prowadzenie badań naukowych.

2. Wyliczenie z art. 108 p.s.w. ma charakter enumeratywny. Oznacza to, *a contrario*, że inne osoby zatrudnione w uczelni, zarówno publicznej, jak i niepublicznej, nie posiadają tego statusu.

Cztery wyliczone w komentowanym przepisie kategorie nauczycieli akademickich są zróżnicowane ze względu na specyfikę rodzaju świadczonej w uczelni pracy. W płaszczyźnie normatywnej dyferencjację tę doprecyzowują przepisy szczególnie, a to w odniesieniu do:

- pracowników naukowo-dydaktycznych (art. 110 ust. 1, art. 111 ust. 1 p.s.w.);
- pracowników naukowych (art. 110 ust. 1, art. 111 ust. 2 p.s.w.);
- pracowników dydaktycznych (art. 110 ust. 2, art. 111 ust. 4 p.s.w.);
- dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej (art. 113 p.s.w. oraz art. 21 ust. 2 w zw. z art. 29 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach⁷).

3. Status nauczyciela akademickiego w rozumieniu art. 108 p.s.w. posiadają też żołnierze zawodowi oraz funkcjonariusze zatrudnieni w ramach stosunków administracyjnoprawnych w uczelniach wojskowych i służb publicznych. Nie oznacza to jednak, że posiadają oni status pracownika. Za tego rodzaju opcją interpretacyjną przemawia tekstualne brzmienie art. 118 ust. 5 i 6 p.s.w., gdzie wyraźnie wskazuje się, że są oni wyznaczani na stanowiska nauczycieli akademickich na zasadach i w trybie określonym w przepisach pragmatyk służbowych. W tym miejscu warto podkreślić, że mają do nich zastosowanie przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym, z tym jednak zastrzeżeniem, iż do żołnierzy zawodowych tylko art. 114–116 p.s.w.

Art. 109. 1. Nauczycielem akademickim może zostać osoba, która:

- 1) posiada kwalifikacje określone w ustawie;
  - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 3) nie została ukarana prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo umyślne;
  - 4) nie została ukarana karą dyscyplinarną wymienioną w art. 140 ust. 1 pkt 4;
  - 5) korzysta z pełni praw publicznych.
2. (uchylony).

3. Zatrudnienie w uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego cudzoziemca następuje bez konieczności uzyskania zezwolenia i zgody organu zatrudnienia. Zezwolenia i zgody nie wymaga także powierzenie cudzoziemcowi innej pracy zarobkowej w zakresie zadań, o których mowa w art. 111.

⁷ Tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.

Książka w sposób kompleksowy przedstawia obraz zatrudnienia w szkołach wyższych – omówiono w niej status zarówno pracowników zatrudnionych w szkołach wyższych (nauczycieli akademickich oraz pozostałych pracowników), jak i doktorantów. Komentarz w swoich założeniach ma służyć jako uniwersalne źródło wiedzy na temat prawnych mechanizmów dotyczących zatrudnienia w szkolnictwie wyższym. Zawiera wykładnię obowiązujących przepisów prawa, a także dorobku judykatury oraz nauki prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

W komentarzu omówiono m.in. takie zagadnienia, jak:

- nawiązanie stosunku pracy,
- przekształcenie stosunku pracy,
- treść stosunku pracy,
- ustanie stosunku pracy,
- procedura dyscyplinarna,
- status prawny doktorantów.

Publikacja przeznaczona jest dla prawników praktyków specjalizujących się w prawie pracy, pracowników działów kadr uczelni wyższych oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie placówkami szkolnictwa wyższego. Zainteresuje również przedstawiciele nauki prawa pracy zajmujących się problematyką akademickiego prawa pracy.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-264-9248-8

LEX Student
— Prawa